

ODPIS

Sygn. akt VIII U 1879/14

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu VIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych

w składzie : Przewodniczący SSO Ewa Roszak

Protokolant st. sekr. sąd. Joanna Biedermann

po rozpoznaniu w dniu 15 grudnia 2014 r. w Poznaniu

odwołania S. Ł.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.

z dnia 31 grudnia 2013r., znak: (...)

i od decyzji z dnia 27 marca 2014r. znak: (...)

w sprawie S. Ł.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.

o emeryturę

1. zmienia zaskarżone decyzje w ten sposób, że przyznaje odwołującemu prawo do emerytury przy obniżonym wieku z tytułu pracy w szczególnych warunkach począwszy od dnia 1 października 2013r.

2. zasądza od pozwanego organu rentowego na rzecz odwołującego kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 31 grudnia 2013 roku, znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 29 października 2013 roku, na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.) oraz ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) odmówił S. Ł. przyznania prawa do emerytury.

Organ rentowy wskazał, iż powodem wydania decyzji odmownej było niespełnienie przez ubezpieczonego warunku posiadania co najmniej 15-letniego stażu pracy w szczególnych warunkach lub wykonywania pracy o szczególnym charakterze (łącznie udowodniono 7 lat, 9 miesięcy i 21 dni okresów takiej pracy) oraz ogólnego stażu pracy co najmniej 25 lat (łączy staż ustalony przez Zakład wyniósł: 24 lata, 9 miesięcy i 24 dni). ZUS nie uznał jako pracy w szczególnych warunkach okresów zatrudnienia:

- od 20.11.1974 r. do 28.04.1976 r. na stanowisku „sztauer” z powodu błędnie wskazanej pozycji oraz punktu na świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach,

- od 27.03.1979 r. do 23.08.1979 r. w zakładzie karnym, ponieważ brak jest dokumentów stwierdzających, iż odwołujący wykonywał pracę w szczególnych warunkach,

- od 23.09.1983 r. do 31.05.1993 r. oraz od 15.11.1993 r. do 20.05.1994 r. na stanowisku ślusarz-spawacz, ponieważ zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji nie ma możliwości wystawienia świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Od powyższej decyzji w przepisanim prawem trybie i terminie odwołał się S. Ł., wnosząc o jej zmianę, poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu ukończenia 60 lat i posiadania ponad 15-letniego stażu pracy w szczególnych warunkach. W odwołaniu wskazał świadków, których zeznania mogą potwierdzić spełnienie przez niego warunków wymaganych do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych, powtarzając argumenty zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji i nie znajdując podstaw do jej zmiany, wniósł o jego oddalenie. Organ rentowy wyjaśnił, że odwołujący, który aktualnie legitymuje się już ponad 25-letnim okresem składkowym i nieskładkowym, nie udowodnił żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach. Nadto organ rentowy podał, że w dniu 27.03.2014r. wydał kolejną decyzję odmawiającą S. Ł. prawa do emerytury. Decyzją tą została anulowana decyzja z dnia 31.12.2013 r. w części dotyczącej okresów zatrudnienia nie zaliczonych do okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach, w której błędnie został podany okres zatrudnienia, tj. zamiast właściwego okresu 23.09.1988 r. - 31.05.1993 r. podano okres 23.09.1983 r. - 31.05.1993 r. Zakład zaliczył do ogólnego stażu pracy odwołującego okres pracy wykonywanej w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności, tj. 03.03.1974 r. - 05.06.1974 r. W ten sposób S. Ł. ustaleniami decyzji z dnia 27.03.2014 r. osiągnął 25-letni ogólny staż pracy.

Jednocześnie organ rentowy podał, że okres pracy wnioskodawcy w szczególnych warunkach został skorygowany o pracę na stanowisku sztauera w Morskim (...) w G. w okresie 20.11.1974 r. - 30.07.1976 r. Tak więc staż pracy powoda w szczególnych warunkach również uległ zmianie – zwiększeniu na 9 lat, 6 miesięcy i 2 dni. Jednak w dalszym ciągu nie jest to wymiar czasu pracy w szczególnych warunkach wymagany przepisami stanowiącymi o wcześniejszej emeryturze.

Działając w imieniu odwołującego, ustanowiony przez niego pełnomocnik wskazał, że S. Ł. złożył odwołanie również od decyzji z dnia 27.03.2014 r. Pełnomocnik odwołującego wyjaśnił, że podtrzymuje odwołanie od decyzji z dnia 31.12.2013 r., gdyż decyzją z dnia 27.03.2014 r. ZUS oddział w P. anulował decyzję o odmowie prawa do emerytury z dnia 31.12.2013 r., ale tylko „w części dotyczącej okresów zatrudnienia nie zaliczonych do okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach – błędnie podano okres zatrudnienia, tj. zamiast od 23.09.1988r. do 31.05.1993r. podano okres od 23.09. 1983 r. do 31.05.1993 r.” Odwołujący nie zgadza się nie tylko z błędnym zaliczeniem okresów, które organ rentowy anulował decyzją z dnia 27.03.2014 r., ale w szczególności nie zgadza się z brakiem zaliczenia okresów pracy wykonywanych w warunkach szkodliwych, wskazanych w odwołaniu od pierwszej decyzji, jak i w drugiej.

Odwołanie od decyzji ZUS z dnia 27 marca 2014r. zarejestrowano w tut. Wydziale pod sygn. akt VIII U 3035/14 i połączono do łącznego rozpoznania oraz rozstrzygnięcia ze sprawą z odwołania S. Ł. od decyzji z dnia 31.12.2013r tj. sygn. akt VIII U 1879/14 .

Pozwany organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie od decyzji z dnia 27 marca 2014r. podtrzymał dotychczasowe stanowisko oraz argumentację wskazaną w uzasadnieniu skarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący S. Ł. urodził się w dniu (...)roku, wiek 60 lat ukończył w dniu 2 września 2013 roku, z zawodu jest mechanikiem maszyn i urządzeń rolniczych. Nie jest członkiem OFE.

W dniu 29 października 2013 roku S. Ł. złożył w organie rentowym wniosek o emeryturę. Decyzją z dnia 31 grudnia 2013 roku, znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P., odmówił S. Ł. przyznania prawa do emerytury albowiem na dzień 1 stycznia 1999 r. odwołujący nie legitymował się wymaganym 25 letnim stażem pracy oraz 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach. W decyzji o ponownym ustaleniu kapitału początkowego z dnia 27.12.2013r. Zakład ustalił, że wnioskodawca posiada 23 lata, 6 miesięcy i 7 dni okresów składkowych i 1 rok, 3 miesiące i 17 dni okresów nieskładkowych, a zatem staż sumaryczny wyniósł 24 lata, 9 miesięcy i 24 dni. Z kolei na podstawie przedłożonych dokumentów organ rentowy uwzględnił 7 lat, 9 miesięcy i 21 dni okresu pracy odwołującego w szczególnych warunkach.

Po wniesieniu odwołania przez S. Ł. od powyższej decyzji organ rentowy wydał drugą decyzję z dnia 27.03.2014 r., znak (...), ponownie odmawiającą mu prawa do emerytury. Podstawą kolejnej odmowy przyznania prawa do tego świadczenia było ustalenie Zakładu, iż wnioskodawca w dalszym ciągu nie posiada 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, gdyż jedynie na podstawie złożonych dokumentów uwzględnić należało 9 lat, 6 miesięcy i 2 dni okresów pracy w szczególnych warunkach (doliczono pracę na stanowisku sztauera w Morskim (...) w G. w okresie 20.11.1974 r. - 30.07.1976 r.). W wyniku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego z Aresztem Śledczym w B. Zakład ustalił natomiast, że odwołujący był zatrudniony przez w/w zakład w okresie od 03.03.1974r. do 05.06.1974r., jednak niemożliwe jest podanie wynagrodzenia za ten okres z uwagi na brak list płac z przedmiotowego okresu. W ten sposób Zakład wydając decyzję z dnia 27.03.2014r. uznał, że na dzień 1 stycznia 1999 r. odwołujący legitymował się wymaganym 25 letnim stażem pracy. W dalszym ciągu ZUS nie zaliczył jako okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych pracy odwołującego od 27.03. – 23.08.1979r. w Zakładzie Karnym oraz w okresach od 23.09.1988r. do 31.05.1993r. i od 15.11.1993r. do 20.05.1994r. albowiem te okresy nie zostały potwierdzone przez zakłady pracy wystawieniem świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Odwołujący w złożonych odwołaniach wskazał, iż organ nie uwzględnił okresu jego pracy w S. K. R.w W. albowiem w wystawionym świadectwie pracy za ten okres zatrudnienia wpisano mu stanowisko: „kierowca”, bez dokładnego sprecyzowania, że pracował jako kierowcą ciągnika. Prawidłowy wpis co do rodzaju wykonywanej pracy za w/w okres zatrudnienia ma on natomiast w legitymacji ubezpieczeniowej serii (...), w której figuruje wpis „kierowca ciągnika”. W Spółdzielni w W. odwołujący pracował od dnia 01.03.1978r. do dnia 02.08.1978r. i w tym czasie posiadał już prawo jazdy na ciągnik, stąd zatrudniono go jako traktorzystę. (...) w W. była to spółdzielnia świadcząca usługi dla podmiotów zewnętrznych i indywidualnych osób, produkcji zwierzęcej czy roślinnej nie prowadziła. Jako kierowca ciągnika był więc odwołujący wysyłany do świadczenia usług rolnikom indywidualnym, ale najczęściej jeździł w ramach usług dla firm. Spółdzielnia posiadała głównie ciągniki, nie miała samochodów i dlatego usługi transportowe świadczone właśnie za pomocą ciągników. Odwołujący najczęściej przewoził ciągnikiem koncentraty paszowe, bądź mączkę kostno – mięsną i śrutę sojową na potrzeby Mieszalni P. w G.. Pracę kierowcy ciągnika wykonywał w tym czasie stale i na pełen etat. Wspólnie z odwołującym w ten sam sposób i na takim samym stanowisku w (...) w W. pracował A. D. (wg wydanego świadectwa pracy - kierowca ciągnika w okresie od 15.03.1978r. do 01.06.1983r.). Wraz z odwołującym jeździł w ramach wykonywanych transportów na terenie nawet całej Polski po różne składniki dla Mieszalni P. w G., które przewożone były ciągnikami (np. mączkę rybną, soję i inne koncentraty do produkcji pasz). Magazynierem w (...) w W. był też w spornym okresie A. N., który jako zatrudniony w latach 1971-1989r. miał osobisty kontakt z odwołującym, w szczególności przy wydawaniu mu paliwa do ciągnika U. C360, którym odwołujący w tym czasie jeździł w trasy, wysyłany przez (...).

Następnie w okresie od 16.08.1978r. do 16.02.1979r. oraz od 07.11.1979r. do 05.08.1985r. odwołujący zatrudniony był w (...) w G., także jako kierowca ciągnika i na te okresy posiada potwierdzenie wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawionym świadectwem, w związku z czym okresy te zostały przez pozwany organ rentowy uwzględnione odwołującemu do wymiaru okresów pracy w szczególnych warunkach.

Po zakończeniu zatrudnienia w (...) w G. odwołujący przeszedł do pracy w spółdzielni (...). Tam został przyjęty od dnia 12.11.1985r. również w charakterze kierowcy, z tym że już samochodu ciężarowego. S. Ł. posiadał już wtedy prawo jazdy kat. II, tj. na samochody ciężarowe pow. 3,5 t., bo pracując w (...) w G. prywatnie robił kurs prawa jazdy kat. II.

Nie miał przydzielonego jednego stałego samochodu, tylko prowadził samochód ciężarowy, różnej marki, w zależności od tego w jaką trasę z towarem jechał. Najczęściej jeździł samochodem marki Star 200 - wywrotką albo J.. W trasy z towarem jeździł natomiast Starem 28 z przyczepą. Wywrotki miały ok. 8 ton, natomiast Star do wożenia towaru ok. 8 ton, a z przyczepą 12 t. Wywrotkami woził węgiel, koks lub miał z rozładowanych wagonów, a także worki z cementem. Natomiast Starem woził towar w postaci towarów spożywczych bądź mebli do magazynów i sklepów na terenie całej Polski. Pracował na pełen etat i w trasie był nawet więcej niż 8 godz. Wożenie towaru czy surowców odbywało się również w okresie zimowym, nawet gdy był śnieg – bez względu na warunki drogowe odwołujący jechał w trasę. Nie był w tym czasie kierowany na inne stanowiska lub do pracy na mniejszych samochodach - jako kierowca samochodu pow. 3,5t przepracował do końca zatrudnienia w tym zakładzie. Odchodząc z zakładu otrzymał wyłącznie świadectwo pracy, w którym pracodawca jako zajmowane stanowisko wpisał mu jedynie „kierowca”, bez dokładnego określenia jakiego rodzaju pojazdami kierował. W tym czasie wspólnie z odwołujący zatrudnieni byli w (...) /w W. także : S. D., który w Spółdzielni zatrudniony był w okresie od 25.07.1979r. do 30.04.1991r. i dalej aż do 31.03.1995r. po reorganizacji własnościowej spółdzielni na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego (pow. 3,5 t.) i jeździł na tych samych trasach co odwołujący, wożąc różne towary i surowce, a także towary z rozładowywanych wagonów, natomiast Ł. M. (1) pracował tam jako mechanik napraw pojazdów samochodowych i także pamięta odwołującego jako kierowcę prowadzącego wyłącznie samochody ciężarowe o znacznej ładowności.

Kolejnym, późniejszym okresem zatrudnienia odwołującego była praca w Przedsiębiorstwie (...) w B., gdzie pracował w dwóch okresach: od 23.09.1988r. do 31.05.1993r. i od 15.11.1994r. do 20. (...), bo za pierwszym razem firma z powodów ekonomicznych zwalniała ludzi. W świadectwach z okresu tego zatrudnienia ma wpisane, że pracował na stanowisku ślusarza - spawacza, ale faktycznie wykonywał pracę jako spawacz. W tym czasie miał już ukończony kurs spawania gazowego, który ukończył w czerwcu 1988 r. W przedsiębiorstwie były spawarki spawania gazowego oraz elektrycznego i dlatego pod koniec 1988r. w okresie od 16.10.1988r. do 30.01.1989r. zrobił też kurs spawania elektrycznego. Przedsiębiorstwo (...) zajmowało się min. budowaniem konstrukcji stalowych, służących do stawiania elewatorów, młynów, silosów lub zbiorników i magazynów zbożowych. Z tego też powodu odwołujący pracował - podobnie jak i inni spawacze - także na wysokościach, przekraczających nawet 50 m, stąd musiał mieć także specjalne badania lekarskie, co do możliwości wykonywania prac na wysokościach. Przy takiej pracy były zabezpieczany specjalnymi pasami. Wtedy już też spawanie było głównie spawaniem elektrycznym. Nie wykonywał on żadnych prac ślusarskich w tym czasie.

Również w tym drugim okresie po zwolnieniu, kiedy został ponownie zatrudniony w P., od listopada do maja 1994r. był zatrudniony już przy konkretnej budowie - tj. przy wznoszeniu konstrukcji młyna zbożowego w K.. Tam na miejscu spawał poszczególne elementy tej konstrukcji. Przy budowie młyna nie pracował przy pracach ślusarskich, a jedynie - tak jak dotychczas - spawając elektrycznie elementy konstrukcji tego młyna. To była praca na tzw. delegacji (wówczas wszyscy spawacze tak pracowali) i zatrudnienie odbywało się na okres wykonania konkretnego obiektu. W tych okresach z racji pracy w różnych warunkach atmosferycznych, naświetlaniu i dodatkowo na wysokościach odwołujący otrzymywał dodatek finansowy za warunki szkodliwe oraz mleko. Na tych budowach nie było przestojów, wszystko trzeba było wykonać aby obiekt oddać w terminie. Nawet zimą, gdy były trudne warunki, to kierowano odwołującego do spawania w pomieszczeniach i wówczas wykonywał także inne elementy, np. zbiorniki stalowe, wykorzystywane do przechowywania otrąb, mąki itp. Nie miał żadnych przerw w pracy jako spawacz w P.. Wspólnie z odwołującym w spornych okresach jego zatrudnienia w (...) w B. zatrudnieni byli: F. K. (zatrudniony w latach 1972-1997) również jako spawacz, przy czym w świadectwie pracy zapisano, że jako ślusarz – spawacz wykonywał on pracę w szczególnych warunkach przy montażu konstrukcji metalowych na wysokościach (pkt. 8 świadectwa). Po złożeniu wniosku o emeryturę przy obniżonym wieku z tytułu pracy w szczególnych warunkach i otrzymaniu odmownej decyzji ZUS, F. K. musiał przed Sądem Okręgowym w Bydgoszczy, poprzez zeznania świadków także wykazać, iż w zakładach (...) pracował faktycznie jako spawacz. Również z w/w okresów pracy odwołującego jako spawacza pamięta współpracujący z nim H. P., zatrudniony w tym zakładzie w latach 1968 – 1990 a w tym w okresie od 10.05.1968r. do 06.08.1989r. jako monter – spawacz konstrukcji metalowych na wysokościach wg. świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawionego mu 08.01.1997r.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie:

- przesłuchania odwołującego S. Ł. (k. 56v-57),
- zeznań świadków: A. D. (k. 57-57v), A. N. (k. 57v), S. D. (k. 58), Ł. M. (2) (58v), F. K. (k. 59) H. P. (59 – 59v),
- dokumentów zgromadzonych na k. 6-9,
- akt osobowych odwołującego – k. 41, 54,
- akt ZUS nr 027024154.

W ocenie Sądu na przymiot wiarygodności zasługują zeznania odwołującego oraz zawnioskowanych przez niego świadków. Wskazani świadkowie potwierdzili na jakim stanowisku faktycznie pracował odwołujący w spornych okresach zatrudnienia, opisując szczegółowo rodzaj i charakter wykonywanych przez niego obowiązków. Za ich wiarygodnością przemawia okoliczność, że świadkowie byli zatrudnieni razem z odwołującym w okresach, obejmujących czas jego zatrudnienia, wymagany do uzyskania emerytury na zasadach określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. i pracowali z nim bezpośrednio, na co dzień obserwując i uczestnicząc w jego pracy w poszczególnych zakładach.

Na wypadek gdyby jednak pozwany zakwestionował wartość zeznań świadków, które w zakresie nazw stanowisk zajmowanych przez odwołującego, są odmiennej treści w stosunku do przedłożonych przez niego świadectw pracy, i twierdził, że dowód z dokumentów (świadectw pracy) ma prymat nad zeznaniami świadków, Sąd przytacza stanowisko Sądu Najwyższego, zawarte w uzasadnieniu wyroku z dnia 5 października 2011 r., sygn. akt II UK 43/11, które w całości podziela.

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu tym wskazał, iż zgodnie z art. 245 kpc dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Z przepisu tego odczytywanego w powiązaniu z art. 253 kpc wynikają dwa domniemania, po pierwsze – że dokument jest autentyczny, a więc nie jest przerobiony ani podrobiony (domniemanie prawdziwości) oraz drugie – że oświadczenie w nim zawarte pochodzi od osoby, która dokument ten podpisała. Żadne z tych domniemań nie obejmuje jednak domniemania zgodności z prawdą zawartego w dokumencie oświadczenia. Jedynym przepisem ustanawiającym prymat dowodu z dokumentu prywatnego nad dowodem z zeznań świadków i dowodem z przesłuchania stron jest art. 247 k.p.c, który dotyczy jednak wyłącznie dokumentów obejmujących czynności prawne (oświadczenia woli). Niewątpliwie świadectwo pracy i świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach są dokumentami prywatnymi, obejmującymi oświadczenie wiedzy pracodawcy i już tylko z tego względu zgodność z prawdą ich treści może być podważana wszelkimi środkami dowodowymi.

Istotniejsze jest jednak to, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych prowadzenie dowodu z zeznań świadków lub z przesłuchania stron nie podlega żadnym ograniczeniom (art. 473 k.p.c). Zatem każdy istotny fakt, w tym taki, którego ustalenie jest niezbędne do przyznania ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury lub ustalenia jej wysokości, może być dowodzony wszelkimi dostępnymi środkami także wówczas, gdy z dokumentu wynika co innego. Oznacza to, że treść świadectwa pracy oraz świadectwa pracy w szczególnych warunkach może być podważana w każdy sposób. Dokonana przez pracodawcę w świadectwie pracy w szczególnych warunkach ocena charakteru zatrudnienia pracownika nie jest dla sądu wiążąca, a dokument ten podlega co do swojej wiarygodności i mocy dowodowej takiej samej ocenie, jak każdy inny dowód (art. 233 § 1 k.p.c). Podobnie jak w wypadku innych dowodów, sąd ocenia, czy dowód ten ze względu na jego indywidualne cechy i okoliczności obiektywne zasługuje na wiarę, czy nie. Wynikiem tej oceny jest przyznanie lub odmówienie dowodowi z dokumentu waloru wiarygodności, ze stosownymi konsekwencjami w zakresie jego znaczenia dla ustalenia podstawy faktycznej orzeczenia. Dowód z dokumentu nie ma natomiast silniejszej mocy dowodowej niż dowód z zeznań świadków lub z przesłuchania stron (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 marca 2005 r., II UK IS/O nr 603168 oraz wyroki tego Sądu z dnia 3 października 2000 r., I CKN 804/98, nr 50890; z dnia 30 czerwca 2004 r., IV CK 474/03, OSNC 2005 nr 6, póż. 113; z dnia 9 kwietnia 2009

r., I UK 316/08, LEX nr 707858; z dnia 6 stycznia 2009 r., II UK 117/08, OSNP 2010 nr 13-14, póż. 167; z dnia 27 lipca 2010 r., II CSK 119/10, LEX nr 603161).

Sąd dał również wiarę zebranych w sprawie dokumentom oraz ich kserokopiom. Dokumenty urzędowe Sąd uznał za wiarygodne i miarodajne, albowiem sporządzone zostały przez organy do tego uprawnione z zachowaniem wymaganej formy. Sąd uznał za wiarygodne w całości dokumenty zawarte w aktach pozwanego organu rentowego, które zostały sporządzone przez kompetentne organy, w zakresie przyznanych im upoważnień i w przepisanej formie. Ponieważ nie były one kwestionowane przez żadną ze stron postępowania i nie wzbudziły wątpliwości Sądu, co do ich autentyczności bądź prawdziwości zawartych w nich twierdzeń, nie było podstaw, ażeby odmówić im wiary. Za wiarygodne Sąd uznał także dokumenty prywatne stanowiące zgodnie z art. 245 k.p.c. dowód tego, że osoba, która je podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Należy podkreślić, że ich wiarygodność nie była przez strony kwestionowana, a Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania okazały się zasadne i zasługujące na uwzględnienie.

W myśl art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2012 r., w związku z § 4 ust. 1 w/w rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. a przed dniem 1 stycznia 1969 r., przysługuje emerytura, jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) osiągną wiek emerytalny wynoszący co najmniej 60 lat dla mężczyzn,
- 2) na dzień 1 stycznia 1999 r. osiągną 25 letni okres składkowy i nieskładkowy, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.
- 3) nie przystąpią do OFE, a jeżeli do tego funduszu przystąpią, złożą wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa

W związku z powyższym, aby odwołujący mógł skutecznie domagać się przyznania mu prawa do emerytury, musiałby spełniać łącznie następujące przesłanki :

- osiągnąć wiek emerytalny wynoszący dla niego 60 lat,
- posiadać na dzień 1 stycznia 1999 r. wymagany okres zatrudnienia wynoszący minimum 25 lat, w tym co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach,
- wykonywać pracę w szczególnych warunkach wymienionych w wykazie A cytowanego rozporządzenia.
- nie przystąpić do OFE, a jeżeli do tego funduszu przystąpił, winien złożyć wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa

Sąd po zapoznaniu się ze zgromadzonym w toku postępowania materiałem dowodowym ustalił ponad wszelką wątpliwość, iż w niniejszej sprawie odwołujący S. Ł. osiągnął wymagany prawem wiek (60 lat) oraz okres zatrudnienia (min. 25 lat), a nadto nie przystąpił do OFE.

Okolicznością wymagającą rozważenia było natomiast, czy odwołujący spełnił warunek świadczenia pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w okresie co najmniej 15 lat.

Jak wynika z przeprowadzonego postępowania dowodowego, a w szczególności z przesłuchania odwołującego oraz zeznań świadków, jak również z pozyskanych akt osobowych, zatrudnienie odwołującego w spornych okresach przedstawiało się, jak wskazano w ustalonym stanie faktycznym. Co do spornych okresów nieuwzględnionych przez pozwanego Zakład jako okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wyniki postępowania dowodowego wykazały, że w okresie zatrudnienia w Spółdzielni Kółek Rolniczych w W. odwołujący pracował od dnia 01.03.1978r. do dnia 02.08.1978r. jako kierowca ciągnika. W tym czasie posiadał już prawo jazdy na ciągnik stąd zatrudniono go jako traktorzystę. W (...) w W. traktorzysta był wysyłany do świadczenia usług rolnikom indywidualnym, ale najczęściej jeździł na usługi dla firm. Spółdzielnia posiadała głównie ciągniki, nie miała samochodów i dlatego usługi transportowe świadczone właśnie za pomocą ciągników. Odwołujący w tym okresie najczęściej przewoził ciągnikiem komponenty do mieszalni pasz. Pracę kierowcy ciągnika wykonywał stale i na pełen etat.

Dalej odwołujący, po przejściu do pracy w spółdzielni (...) - Oddział W. (od 12.11.1985r. do 15.04.1986r.) – wykonywał pracę w charakterze kierowcy, z tym że już samochodu ciężarowego. Posiadał uprawnienia do takiej pracy - prawo jazdy kat. II, tj. na samochody ciężarowe pow. 3,5 t, bo pracując w (...) w G. prywatnie zrobił kurs prawa jazdy kat. II. w tym czasie odwołujący najczęściej jeździł samochodem marki Star 200 - wywrotką lub J.. W trasy z towarem jeździł natomiast Starem 28 z przyczepą. Wywrotki miały ok. 8 ton natomiast Star do wożenia towaru ok. 8 ton, a z przyczepą 12 t. Samochodami ciężarowymi odwołujący woził węgiel lub koks i miał z rozładowanych wagonów, a także worki z cementem. Natomiast Starem woził produkty spożywcze lub meble do magazynów i sklepów na terenie całej Polski. Pracował na pełen etat i w trasie był nawet więcej niż 8 godz., nie był kierowany na inne stanowiska lub do pracy na mniejszych samochodach.

Z kolei w okresach zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w B., gdzie pracował w okresach od 23.09.1988r. do 31.05.1993r. i od 15.11.1993r. do 20.05.1994r. przeprowadzone przed sądem postępowanie dowodowe wykazało, że odwołujący pracował jako spawacz, wykonując spawanie gazowe i elektryczne często także w ramach spawania elementów konstrukcji stalowych na wysokościach. W tym czasie miał już ukończony kurs spawania gazowego, który ukończył w czerwcu 1988 r., a pod koniec 1988r. zrobił też kurs spawania elektrycznego. Przedsiębiorstwo (...) zajmowało się min. wykonywaniem konstrukcji stalowych, służących do wznoszenia elewatorów, młynów, silosów i magazynów zbożowych. Odwołujący w tym czasie nie wykonywał żadnych prac ślusarskich ale jako spawacz, spawając elektrycznie elementy konstrukcji metalowych, w różnych warunkach atmosferycznych, przy naświetlaniu i dodatkowo na wysokościach za co otrzymywał dodatek finansowy, za warunki szkodliwe, jak również mleko. Nawet zimą, gdy były trudne warunki, odwołujący nie miał przerw w pracy, gdyż kierowano go do spawania w pomieszczeniach i wówczas wykonywał inne mniejsze elementy, np. zbiorniki stalowe, wykorzystywane do przechowywania otrąb, mąki itp. Nie miał żadnych przerw w pracy na stanowisku spawacza w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...).

Zdaniem Sądu charakter prac wykonywanych przez odwołującego w spornych okresach pozwala zatem zaliczyć je do prac w szczególnych warunkach określonych w omawianym wyżej rozporządzeniu z dnia 7 lutego 1983 r. Do prac w szczególnych warunkach należą bowiem prace wymienione w wykazie A, Dziale XIV pkt.12, tj. prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym, jak również prace na stanowiskach wymienionych w zarządzeniu nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 30 czerwca 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty (Dz. Urz. MBiPMB Nr 3, poz 6-8) w wykazie A, dziale XIV, ust. 12, pkt 1, tj. spawacz elektryczny i gazowy.

Do prac w szczególnych warunkach należą również prace wymienione w powołanym rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w wykazie A, Dziale XVIII poz. 2, tj. prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w

rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów oraz pod poz. 3 tj. prace kierowców ciągników, kombajnów i pojazdów gąsienicowych.

Oceniając zatem czy odwołujący spełnił ustawową przesłankę przepracowania co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, należy uznać iż organ rentowy niezasadnie odmówił zaliczenia do stażu pracy w szczególnych warunkach spornych okresów, których zaliczenia domagał się w swoich odwołaniach, tj. 5 miesięcy w okresie 01.03.1978r. do 02.08.1978r. w (...) w W. na stanowisku kierowcy ciągnika, 5 miesięcy i 3 dni w okresie od 12.11.1985r. do 15.04.1986r. w (...)/ W. jako kierowca samochodu ciężarowego o ładowności pow. 3,5 t. i w okresach: od 23.09.1988r. do 31.05.1993r. (4 lata, 8 miesięcy i 7 dni) oraz od 15.11.1993r. do 20.05.1994r. (6 miesięcy i 5 dni) na stanowisku spawacza.

Tym samym stwierdzić należy, iż odwołujący, poza wymaganym wiekiem oraz łącznym stażem pracy i pozostałymi ww. wymaganiami, spełnił również ostatnią z przesłanek pozwalających uzyskać świadczenie emerytalne na podstawie wyżej powołanych przepisów – był zatrudniony w szczególnych warunkach przez łączny okres ponad 15 lat. (łącznie z już uwzględnionym przez ZUS okresem okres pracy w szczególnych warunkach odwołującego wyniósł 15 lat, 6 miesięcy i 17 dni).

Przepis art. 129 ust. 1 wskazanej ustawy o emeryturach i rentach stanowi, iż świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca w którym zgłoszono wniosek. Odwołujący ukończył wymagany prawem wiek w dniu 2 września 2013 r., a wniosek o emeryturę złożył w dniu 29 października 2013 r. Sąd wydając wyrok w niniejszej sprawie przyznał odwołującemu prawo do emerytury od dnia 1 października 2013 r., przy czym sporządzając uzasadnienie zauważył swój błąd w ustaleniu daty początkowej prawa odwołującego do emerytury. Sąd stwierdził bowiem, że pomimo ustalenia w zakresie zaskarżonej decyzji z dnia 31.12.2013r., że odwołujący spełnił wymóg posiadania co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach, to decyzja ta była prawidłowa pod względem niespełnienia przez S. Ł. wymogu posiadania 25 lat stażu pracy. Z tego względu datą początkową przyznania odwołującemu prawa do emerytury winna być data 1 marca 2014r., gdyż ostatnią okolicznością niezbędną do wydania pozytywnej decyzji w zakresie prawa odwołującego do emerytury przy obniżonym wieku była informacja Aresztu Śledczego w B. z dn. 12.03.2014r. przesłana do ZUS w związku z postępowaniem prowadzonym przez pozwanego Zakład.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania, Sąd Okręgowy, na podstawie wskazanych przepisów prawa materialnego oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżone decyzje stwierdzając, że odwołującemu S. Ł. przysługiwało prawo do emerytury przy obniżonym wieku z tytułu pracy w szczególnych warunkach, błędnie wskazując jako datę początkową przyznania prawa 1 października 2013r.

Z uwagi na fakt, że ustawodawca w przepisach dotyczących spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych nie uregulował kwestii ponoszenia kosztów zastępstwa procesowego zastosowanie znajdują przepisy ogólne kodeksu postępowania cywilnego - art. 98 i 99 k.p.c. Odwołującym jako stronie wygrywającej zgodnie z cyt. art. 98 i 99 przysługiwało prawo domagania się zwrotu kosztów zastępstwa procesowego zgodnie z art. 98 § 3 k.p.c. za udział w sprawie jednego pełnomocnika, którego wynagrodzenie nie może być wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika z uwagi na fakt, że był nim radca prawny reguluje rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2002 Nr 163 póź. 1349 z póź. zm.). Zgodnie z § 2 ust. 1 i 2 oraz § 11 ust. 2 wspomnianego aktu prawnego zasądzać opłatę za czynności radcy prawnego z tytułu zastępstwa prawnego, Sąd bierze pod uwagę niezbędny nakład pracy pełnomocnika, a także charakter sprawy i wkład pracy pełnomocnika w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia.

Zdaniem Sądu w rozważanym przypadku zasadne było zasądzenie od pozwanego organu rentowego – Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jako strony przegrywającej kwotę 60 złotych.

SSO Ewa Roszak